Dosarul nr.4r-2892/24
4-23174992-02-4r-08072024

D E C I Z I E

16 mai 2025 mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Centru,
în componența:
Președintele completului, judecător Spoială Alexandru
judecători Beșelea Eugeniu
Chiroșca Igor

a judecat în procedură scrisă, în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul declarat de agentul constatator împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.5r-7229/2023 din 21 mai 2024.

Procedura de înștiințare fiind îndeplinită.

Verificând legalitatea hotărârii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,-

A C O N S T A T A T:

1. La 24.11.2023, prin Procesul-verbal cu privire la contravenție și Decizia de sancționare seria/nr. MAI06 078021, adoptate de către agentul constatator din cadrul IP Botanica al DP a mun. Chișinău, Terenti Marcel a fost sancționat contravențional conform art.263 alin.(1) Codul contravențional, cu amendă în mărime de 60 (șaizeci) unități convenționale, ceea ce constituie 3000 (trei mii) lei, pentru faptul că din 10.07.2023 până în prezent (adică până la data întocmirii Procesului-verbal cu privire la contravenție), desfășoară activitatea ilegală de întreprinzător, efectuând lucrări de reparație a automobilelor în garajul din curtea casei în care este montat elevator electric și este dotat cu unelte pentru reparație a automobilelor, efectuând lucrările contra plată și nu achită impozite.

2. La 28.11.2023, Terenti Marcel a înregistrat în cadrul IP Botanica al DP a mun. Chișinău, contestația împotriva Procesului-verbal cu privire la contravenție și a Deciziei de sancționare seria/nr. MAI06 078021 din 24.11.2023, adoptate în baza art.263 alin.(1) Codul contravențional, de către agentul constatator Vidimi Artiom, care ulterior a fost expediată pentru examinare în adresa Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani).

3. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.5r-7229/2023 din 21 mai 2024, a fost hotărât: 1) Se admite contestația depusă de către Terenti Marcel împotriva Procesului-verbal cu privire la contravenție și Deciziei de sancționare seria/nr. MAI06 078021 din 24.11.2023, întocmite în baza art.263 alin.(1) Codul contravențional. 2) Se declară nul Procesul-verbal cu privire la contravenție și Decizia de sancționare seria/nr. MAI06 078021 din 24.11.2023, emise în baza art.263 alin.(1) Cod contravențional, în privința lui Terenti Marcel, din motiv că nu există faptul contravenției, cu încetarea procesului contravențional.

4. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, agentul constatator a depus recurs prin care solicită casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.5r-7229/2023 din 21 mai 2024, cu dispunerea rejudecării în primă instanță.

5. În motivarea recursului menționează că cu hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.5r-7229/2023 din 21 mai 2024, nu este de acord. În susținerea poziției sale citează prevederile art.440 Codul contravenţional, *Procesul de constatare a faptei contravenţionale şi atribuţiile agentului constatator. (1) Constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenţiei în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare. (2) Agentul constatator este sesizat prin plîngere sau denunţ ori se autosesizează cînd dispune de informaţii suficiente pentru a considera cu un grad înalt de probabilitate că este comisă o contravenţie fie prin constatarea faptei contravenţionale. (3) în cel mult 15 zile de la data sesizării, agentul constatator este obligat să verifice sesizarea şi să întreprindă măsurile prevăzute de prezentul capitol. (4) Procesul contravenţional se porneşte numai în baza plîngerii prealabile a victimei în cazul contravenţiilor prevăzute la art.69, 104-107. (5) Dacă la depistarea sau la examinarea cazului contravențional se stabileşte competenţa unei alte autorități abilitate să constate contravenția sau să examineze cauza contravențională, procesul-verbal cu privire la contravenție şi materialele acumulate se remit în aceeaşi zi conform competenței*. Potrivit art.442 alin.(1) Codul contravențional, *procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.*

Conform prevederilor art.443 alin.(9) partea rezolutivă a procesului-verbal cuprinde decizia agentului constatator de sancționare, de încetare a procesului contravențional sau de remitere a cauzei funcționarului abilitat sa examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator sau autorității competente să soluționeze cauza contravențională, ori în instanța de judecată, cu recomandarea, în toate cazurile, dacă consideră necesar, privind sancționarea sau privind încetarea procesului, indicîndu-se şi termenul de contestare în instanța de judecată. La întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție au fost respectate toate prevederile prevăzute de Codul contravențional al Republicii Moldova. Totodată, partea recurentă notează că în partea rezolutivă a procesului-verbal cu privire la contravenție agentul constatator a aplicat decizia de sancționare iar pe versoul blanchetei sunt menționate drepturile şi obligațiile contravenientului, care i-a fost aduse la cunoștință contravenientului. Potrivit art.425 alin.(1) Codul contravențional probele sânt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției şi la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. Mai mult ca atât, autorul recursului menționează că eronat instanța de fond a dat apreciere faptului că lipsesc probe care au stat la baza întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenție şi a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale, din motiv că agentul constatator a constatat faptul că cet. Terenti Marcel de o perioadă îndelungată a efectuat lucrări de reparație contra plată a automobilelor, fără acte ce ar permite desfășurarea activității de întreprinzător, fapt confirmat prin declarațiile vecinilor care confirmă că contravenientul prestează ilegal servicii de reparații a automobilelor la domiciliu. În continuare agentul constatator remarcă că, la materialele cauzei au fost anexate suficiente probe care dovedesc vinovăția persoanei. Hotărârea Judecătoriei Chişinău sediul Buiucani din 21.05.2024 este pasibilă casării, deoarece nu este legală, întemeiată şi motivată, fapt ce materialul probatoriu este anexat la dosar, iar la examinarea materialelor probatorii se confirmă că, contravenientul încalcă prevederile art.263 alin.(1) Codul contravențional. Subsidiar, autorul recursului notează că agentului constatator la ședința de judecată stabilită s-a prezentat însă nu au avut loc şi a fost depusă cerere de examinare în lipsă. Din aceste considerente, solicită admiterea recursului, casarea hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 21.05.2024, cu menținerea în vigoare a procesului verbal cu privire la contravenție nr. MAI-06078021 şi decizia agentului constatator din 24.11.2023.

6. Potrivit prevederilor art.464[2] Codul contravențional, *cauza contravențională în procedură scrisă se examinează de instanţa de judecată în lipsa părţilor şi fără dezbateri orale. În termen de 3 zile de la data intrării cauzei contravenționale în instanța de judecată, judecătorul transmite făptuitorului şi victimei o copie a procesului-verbal cu privire la contravenţie, a probelor şi a înscrisurilor din dosarul cauzei contravenționale, precum şi solicită părţilor de a se expune asupra aplicării procedurii scrise şi asupra cauzei contravenţionale, stabilind un termen de 10 zile. In cazul în care, după expirarea termenului prevăzut la alin.(2), părţile nu s-au expus asupra aplicării procedurii scrise şi asupra cauzei contravenționale, instanţa de judecată va pronunţa o încheiere motivată cu privire la examinarea cauzei contravenţionale în procedură scrisă. In cazul în care părţile, în termenul prevăzut la alin. (2), refuză aplicarea procedurii scrise şi solicită examinarea cauzei contravenţionale în şedinţă publică, instanţa de judecată poate dispune citarea părţilor dacă apreciază acestfapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cauza contravenţională în şedinţă publică, iar examinarea cauzei contravenționale se va desfășura în conformitate cu prevederile capitolului VII din cartea a doua a prezentului cod. Instanţa de judecată poate să respingă prin încheiere motivată refuzul aplicării procedurii scrise şi solicitarea examinării cauzei contravenţionale în şedinţă publică în cazul în care consideră că, ţinînd cont de împrejurările cauzei, nu sînt necesare dezbateri publice. încheierea de respingere se contestă odată cu fondul. Dacă din materialele cauzei rezultă că cauza contravenţională nu poate fi examinată în procedură scrisă, instanţa de judecată, prin încheiere motivată, care se contestă odată cu fondul, dispune examinarea cauzei în ordine generală.*

7. Conform art.464[3] Codul contravențional, *soluţionarea cauzei contravenţionale în procedură scrisă se desfăşoară în termenul şi în condiţiile prevăzute la art.454. Hotărîrea judecătorească în procedură scrisă se emite în condițiile art.462. Hotărîrea judecătorească emisă se publică pe pagina web a instanței judecătorești şi se comunică părţilor cauzei contravenționale, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărîrea judecătorească examinată în procedură scrisă se contestă cu recurs care se examinează în condiţiile prezentului cod. Instanţa de recurs examinează recursul în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile prezentului articol fiind aplicabile corespunzător. Astfel, dreptul la un proces echitabil este asigurat şi în procedura scrisă şi alte circumstanţe excepționale nu sânt prezente.*

8. Agentul constatator și contravenientul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată. Deci, cauza contravențională a fost examinată în lipsa părților, în procedură scrisă.

9. Deliberând asupra motivelor invocate în recurs, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, pe baza probelor administrate și cercetate de prima instanță, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul este fondat și urmează a fi admis, cu remiterea cauzei la rejudecare, din următoarele considerente.

10. În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod contravențional, după examinarea recursului, instanța de recurs admite recursul, casând hotărârea atacată, parțial sau integral, și dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.

11. Domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală", în înțelesul art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (cauzele Zilibergerg contra Moldovei, 01.02.2005, §35; Anghel contra României, 04.10.2007, §52).Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil.

12. În fapt, reieșind din materialele cauzei, Colegiul reține că, la 24.11.2023, prin Procesul-verbal cu privire la contravenție și Decizia de sancționare seria/nr. MAI06 078021, adoptate de către agentul constatator din cadrul IP Botanica al DP a mun. Chișinău, Vidimi Artiom, Terenti Marcel a fost sancționat contravențional conform art.263 alin.(1) Codul contravențional, cu amendă în mărime de 60 (șaizeci) unități convenționale, ceea ce constituie 3000 (trei mii) lei, pentru faptul că din 10.07.2023 până în prezent (adică până la data întocmirii Procesului-verbal cu privire la contravenție), desfășoară activitatea ilegală de întreprinzător, efectuând lucrări de reparație a automobilelor în garajul din curtea casei în care este montat elevator electric și este dotat cu unelte pentru reparație a automobilelor, efectuând lucrările contra plată și nu achită impozite.

13. Urmare a dezacordului cu procesul-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare seria/nr. MAI06 078021 din 24.11.2023, adoptate în baza art.263 alin.(1) Codul contravențional, a fost înregistrat la 28.11.2023, contestație care ulterior a fost expediată pentru examinare în adresa Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani).

14. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.5r-7229/2023 din 21 mai 2024, a fost admisă contestația depusă de către Terenti Marcel împotriva

Procesului-verbal cu privire la contravenție și Deciziei de sancționare seria/nr. MAI06 078021 din 24.11.2023, întocmite în baza art.263 alin.(1) Codul contravențional și declarat nul procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare seria/nr. MAI06 078021 din 24.11.2023, emise în baza art.263 alin.(1) Codul contravențional, în privința lui Terenti Marcel, din motiv că nu există faptul contravenției, cu încetarea procesului contravențional.

15. Potrivit prevederilor art.458 alin.(1) Codul contravențional, *examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenției imputate; b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante; e) necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.*

16. Se subliniază că, CtEDO, în speța Luka contra României a evidențiat că art. 6 implică faptul că deciziile instanțelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părțile au fost ascultate și să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiției. Altfel spus, art.6 îi atribuie „instanței" obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, pct.19-20, pct.59 și 61*). Curtea evidențiază că trebuie să se țină seama de relevanța și incidența argumentului sau motivului cu privire la care instanța nu s-a pronunțat la încheierea cauzei (*Jahnke și Lenoble împotriva Franței (dec.), nr.40490/98 și Dima împotriva României, 16 noiembrie 2006*).

17. Din interpretarea art.6 al CEDO, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.

18. Într-o altă ordine de idei, Colegiul penal relevă că, instanța de fond, a criticat dur activitatea agentului constatator sub aspectul administrării probatoriului în sensul acuzării, constatând nerespectarea mai multor prevederi legale, ceea ce în consecință a dus la concluzia că vina contravenientului nu a fost probată.

19. Colegiul penal însă consideră că, instanța de fond, în primul rând urma să dea apreciere materialelor dosarului contravențional și să se expună asupra pertinenței și concludenții acestora. Mai ales că, acuzația în materie contravențională este de un

grad de intensitate mai scăzut decât în materia penală, ceea ce, pe cale de consecință, scade și din intensitatea rigorilor formale la administrarea probatoriului de către agentul constatator.

20. Nu în ultimul rând, urmează a fi menționat că, instanța de judecată, constatând activitatea defectuoasă a agentului constatator pe parcursul procedurii contravenționale, este în drept să clarifice aspectele neclare, având posibilitate să administreze și alte probe, la cererea părților, și cu respectarea dreptului acestora la un proces echitabil.

21. Totodată, instanța de recurs subliniază că, instanța de judecată, apreciind probatoriul administrat la caz, în conformitate cu art.458 alin.(1) Codul contravențional urma să stabilească caracterul veridic al contravenției imputate, vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, existența circumstanțelor atenuante şi/sau agravante, necesitatea sancționării şi, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale.

22. Prin urmare, admiterea contestației și încetarea procesului contravențional în baza art.461 Codul contravențional pe motive pur formale, reprezintă garanții excesive pentru contravenient. Așadar, instanța de fond, la adoptarea hotărârii s-a limitat doar la expunerea unor temeiuri formale și nefondate, făcând totalmente abstracție de la aspectul faptic.

23. Așadar, rezultă că în hotărâre nu sunt analizate probele pe care instanța își întemeiază soluția, nu s-a făcut o analiză multilaterală și coerentă a tuturor probelor din materialul contravențional prezentat, legătura între ele, nefiind motivată concluzia instanței în ce privește acceptarea unor probe, și respectiv, respingerea altora.

24. În consecință, Colegiul penal a reținut că instanța de fond a examinat cauza în mod superficial și unilateral, fără a da o apreciere obiectivă probelor din dosar, adică prezenței sau lipsei probelor anexate la materialele cauzei pentru confirmarea vinovăției sau nevinovăției contravenientului.

25. În acest context, relevante sunt dezideratele din Hotărârea Curții Constituționale nr.02 din 22.11.2018, §65, în care Curtea a reținut în jurisprudența sa că sistemul de sancționare al statului trebuie să funcționeze de o asemenea manieră încât cei vulnerabili, i.e. victimele actelor de violență, să fie convinși că sistemul judiciar va reacționa împotriva ilegalităților comise față de ei și nu le va tolera sau nu îi va lăsa pe făptuitori nepedepsiți. Dacă nu s-ar putea stabili o pedeapsă din cauza reglementării deficitare a legii, scopul legii contravenționale nu ar fi atins, fapt care ar alimenta scepticismul public la adresa sistemului judiciar.

26. În această ordine de idei, reieșind din raționamentele expuse, instanța de recurs consideră că instanța de fond în mod nejustificat și pripit a purces la încetarea procesului contravențional în privința lui Terenti Marcel. În aceste circumstanțe se denotă faptul că instanța nu a examinat complet și obiectiv cauza contravențională dată, iar la emiterea hotărârii nu a dat deplină importanță prevederilor art.462 alin.(4) Codul contravențional.

27. Prin urmare, rezultă că în hotărâre nu sunt analizate probele pe care instanța își întemeiază soluția, nu s-a făcut o analiză multilaterală și coerentă a tuturor probelor din materialul contravențional prezentat, legătura între ele, nefiind motivată concluzia instanței în ce privește acceptarea unor probe, și respectiv, respingerea altora.

28. Aceste fapte constituie o neglijare a prevederilor art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, întrucât, Convenția impune obligația oricărei instanțe de a indica suficient de clar motivele pe care s-a sprijinit. Această exigență, care contribuie la garantarea respectării principiului bunei administrări a justiției, nu poate fi întotdeauna înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat pentru fiecare argument al părților. Instanțele naționale sunt obligate să-și motiveze deciziile, ceea ce nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument, dar ca o obligație de a se pronunța asupra problemelor cele mai importante ridicate în speță (*a se vedea în acest sens cauza Ruiz Torija și Hiro Balani împotriva Spaniei, hotărârea din 09.12.1994, sau Grigore Vlasia Vasilescu împotriva României, hotărârea din 06.06.2006).*

29. Elucidarea tuturor împrejurărilor menționate are o mare importanță la examinarea corectă a cauzei, ceea ce instanța de judecată nu a efectuat, prin ce au fost ignorate normele dreptului procedural și dreptul la un proces echitabil, care neapărat servește drept temei pentru anularea hotărârii atacate și remiterea cauzei la o nouă examinare, în aceiași judecătorie, în alt complet de judecată.

30. Așadar, instanța de fond nu a examinat cauza sub toate aspectele, în mod complet și obiectiv, fără a clarifica circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, fiind necesară administrarea de probe suplimentare, astfel că, Colegiul penal admite cererea de recurs, casează hotărârea contestată și dispune rejudecarea cauzei în primă instanță, de către un alt complet de judecată.

31. În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit. c), art.474 Codul contravențional, Colegiul penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E :

Se admite recursul agentului constatator, casează hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.5r-7229/2023 din 21 mai 2024 și remite cauza la rejudecare, în prima instanță în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător Spoială Alexandru

judecător Beșelea Eugeniu

judecător Chiroșca Igor